

"ELS MOVIMENTS D'ACCIÓ CATÒLICA: NOVA ETAPA"

Seminari de Vic, 13 de febrer de 1999

PONÈNCIA DEL SR. BISBE DE VIC, JOSEP Mª GUIX

Déu vos guard. Benvinguts i gràcies per la vostra nombrosa presència. Permeteu-me que en aquesta meva intervenció introductòria posi en relleu alguns aspectes que ja coneixeu, però que val la pena de recordar en aquesta trobada. Procuraré fer una exposició gradual i progressiva anant dels aspectes més generals als més particulars.

1 - Com a punt de partença cal subratllar la necessitat que tots els batejats tinguem una consciència ben clara de pertànyer a l'Església i de ser Església, i de l'obligació de participar activament en la seva missió evangelitzadora. El dret a participar-hi no és una concessió benigna que ens fa algú, sinó una derivació ineludible dels sagraments del baptisme i de la confirmació. A tots els batejats s'adreça la crida divina: "Aneu a la vinya", és a dir, a ser sal, llum i llevat en el món amb les obres i la paraula. Per tant, el nostre primer desig i objectiu, en aquesta trobada dedicada a l'apostolat seglar, ha de ser que tots els fidels s'adonin i prenguin consciència de la crida del Senyor a treballar a la seva vinya (el món sencer) a prendre part activa, conscient i responsable en la missió de l'Església.

2 - Ara bé, la posada en pràctica d'aquesta obligació en l'Església s'ha realitzat constantment de dues maneres simultànies: d'una manera individual (obligació per a tots els batejats) -a través d'una acció capil·lar, constant i incisiva-, i d'una manera associativa, per tal d'aconseguir una major eficàcia i traduir en la pràctica les exigències teològiques derivades de l'Església-comunió. Entre unes associacions i altres, hi ha moltes diferències (en l'estructura interna i externa, en els objectius, en el mètode educatiu, en el camp operatiu, etc.) Evidentment, cal respectar el dret d'associació i les diferències entre unes associacions i altres, però atenent sempre els criteris i les exigències mínimes dictades per l'Església Universal i l'Església Diocesana. Perquè, en definitiva, sempre ha de quedar salvada la missió general que Jesucrist va confiar a l'Església: l'evangelització.

3.- Si la missió de l'Església és única (l'evangelització) i les associacions eclesials són múltiples, es fa indispensable la coordinació. Cal evitar tota temptació de divisió i contraposició ("Jo sóc de Pau, jo d'Apol·lo, jo de Cefas") i afavorir i fomentar la unió, és a dir, maldar perquè hi hagi una àmplia i profunda convergència en la finalitat que anima les diferents associacions i moviments a participar corresponsablement en la missió que té l'Església de portar a tothom l'Evangeli de Crist.

Aquesta comunió esdevé signe per al món i una força atractiva i operativa. La Delegació Diocesana d'Apostolat Seglar ha d'intentar aquesta coordinació i federació.

4.- Fem un pas més. Com a conseqüència d'una sèrie de documents que han anat sortint aquests darrers anys (del Concili Vaticà II, del papa Pau VI, del papa actual, de la Conferència Episcopal Espanyola i de la seva Comissió d'Apostolat Seglar); com a conseqüència, també, de l'experiència negativa del que es va produir a les nostres diòcesis (l'enfrontament de l'A.C. per allà els anys 60-70); com a conseqüència, encara, d'unes experiències positives que s'han anat veient i vivint, ha sorgit a diferents nivells -també dins de la nostra diòcesi-, una reflexió sobre la possibilitat, l'oportunitat i la

conveniència de restaurar gradualment aquell nucli boníssim que tenia l'A.C. dels anys anteriors i posteriors a la nostra guerra dels anys 1936-1939.

La nostra Delegació Diocesana (amb la seva delegació d'adults i de pastoral de joventut) també s'ho ha plantejat i m'ho ha plantejat a mi: ¿No seria el moment de donar-hi una mica més d'empenta i de proposar-nos com a fita final (no sé si hi arribarem) allò que a Lleida ja han fet: restablir l'A.C., d'una manera oficial?

Aquesta proposta que se m'ha fet què vol dir? Jo us diré com l'entenc.

Primer de tot crec (i em sembla que és una intuïció bona i sana) que es vol comptar amb l'A.C. com una forma expressa de potenciar i desenvolupar la vocació apostòlica dels laics i de superar l'atomització que perilla d'haver-hi en l'apostolat seglar; com un instrument vàlid i unitari per a la promoció, la formació, la vertebració del laicat diocesà (quan parlem de diocesà, parlem sempre de la nostra diòcesi de Vic), que sàpiga fer present l'Església en les diferents situacions i circumstàncies; com una associació de cristians que, des de la seva vocació de laics compromesos, contribueixin responsablement al creixement i a la vitalitat de les comunitats parroquials.

5.- Amb què comptem, en aquest moment i què ens falta?

Primer de tot comptem, ja fa una colla d'anys, amb un nombre acceptable de moviments especialitzats d'A. C. que, a vegades, potser són parroquials però que més aviat tenen un caràcter interparroquial.

En aquest moment ens falta, almenys d'una manera prou visible (en sóc conscient), la presència d'una A.C. general. En la nostra diòcesi podem dir que és pràcticament nul·la a les parròquies, encara que, a nivell diocesà, hi ha unes quantes realitats que d'alguna manera són A. C. i poden col·laborar molt positivament a restablir-la, si ens decidim a fer-ho. L'A.C. general té un caràcter més parroquial, i ompliria aquest buit que ara es nota. Seria la que, juntament amb els moviments especialitzats, integraria una sola A. C. dividida en dues grans modalitats: l'A.C. general i els moviments especialitzats d'A.C.

6.- Un advertiment: quan jo dic que seria la meva il·lusió potenciar aquesta A.C., que ningú no tingui por. No volem absorbir ni desfer cap dels moviments o de les associacions existents que ja han estat aprovats. Nosaltres respectarem tot el que existeix, si té, evidentment, aquelles notes indispensables que l'Església exigeix per a ser reconeguda dintre d'una diòcesi una associació de fidels. I aprofito aquest moment per a manifestar el meu agraïment a tots els moviments i a totes les associacions que treballen al nostre bisbat.

Ara bé, sí que, fet aquest advertiment, vull manifestar que desitjo vivament que l'A.C. es faci més present a la nostra diòcesi, d'acord amb les orientacions de la Comissió d'Apostolat Seglar de l'episcopat espanyol, que ha treballat molt bé.

7.- Deixeu-me expressar què penso sobre aquesta A.C. que jo voldria que hi hagués aquí al nostre bisbat.

L'entenc com una col·laboració fraterna, estable, organitzada, entre el servei pastoral dels ministres ordenats i el laicat, perquè cadascú, segons la seva funció específica, realitzi el fi global de l'Església amb totes les seves implicacions. Els bisbes de la Conferència Episcopal Espanyola entenem que l'A.C., en aquest moment hauria de ser considerada com una associació diocesana per excel·lència i hauria de ser-ho realment. M'explico. Quan es va voler que a Espanya un organisme representés tota l'Església en el camp de la caritat, es va crear Càritas (avui present a totes les diòcesis). El desig no era que assimilés i fes desaparèixer altres associacions que treballen en aquest camp. De cap manera. Però sí que es va decidir (i això està decretat pels estatuts, com en gairebé tots els països del món) que Càritas és l'organisme per excel·lència de la caritat diocesana. Totes les altres associacions caritatives foren respectades, però se'ls recomanava de tenir bona relació amb Càritas i fins i tot se'ls invitava que d'alguna manera s'hi federessin. Una cosa semblant -em sembla- és el que hauríem de realitzar entre

totes les associacions de fidels que treballen en l'apostolat i l'A. C.

Així és com nosaltres considerem l'A.C. Ens agradaria que s'anés establint a totes les parròquies com l'associació diocesana per excel·lència. No és una associació més (prescindint ara del seu nom), sinó que té la missió de manifestar la forma habitual apostòlica de la diòcesi. Hauria de ser l'organisme que articulés els laics, d'una manera estable i associada, en aquest dinamisme de la pastoral diocesana i realitzés allò que Joan Pau II anomena "una singular forma de ministerialitat eclesial".

8.- De l'A.C., tots vosaltres en teniu un coneixement (uns més i altres menys). Sabeu que té quatre notes que ara jo només anunciaré i glossaré molt breument. Les notes que caracteritzen l'A.C. i que em sembla que també són vàlides per a les altres associacions (encara que no les posin en pràctica en la seva totalitat com les ha de posar en pràctica l'A.C.), són aquestes quatre:

- Primer de tot, l'eclesialitat. Precisament la característica principal de l'A.C. és que assumeix l'objectiu apostòlic de l'Església en la seva globalitat: evangelitzar, formar cristians, portar l'Evangelí a tots els ambients, especialment aquells en els quals no és present (o no ho ha estat mai o, si ho ha estat fa aigües). Aquesta característica, l'A.C. ha de viure-la en la concreció històrica, geogràfica i teològica de l'Església diocesana. No vol dir que no pugui tenir nexes interdiocesans o que no pugui formar plataformes amb els altres grups similars d'altres diòcesis. Però la relació fonamental, des del punt de vista teològic, és amb la pròpia diòcesi. Cal que no es repeteixi allò que algunes vegades ha passat amb algun grup: "Nosaltres depenem del Papa"; el Papa és molt lluny i, en la pràctica, no depenen del Papa, ni del bisbe, ni de ningú. S'ha de dependre especialment en l'aplicació del pla general, diocesanament promulgat pel qui presideix la diòcesi, que és el bisbe. Nosaltres hem de tenir molt present aquest aspecte de la diocesanitat que ha subratllat notablement el Concili Vaticà II. Actualment hi ha signes externs que volen remarcar aquest aspecte: per exemple, deveu haver vist que el Papa, en algun dels seus viatges per tot el món, quan va en el "papamòbil" no l'acompanya el Secretari d'Estat, sinó el bisbe de la diòcesi i, quan presideix l'eucaristia, el celebrant que es posa a la seva dreta és també el bisbe diocesà. És per anar fent penetrar aquesta teologia de la diòcesi, que és l'Església universal feta present en la demarcació que presideix un bisbe. En definitiva, aquesta eclesialitat s'ha de manifestar a través de la fe confessada, celebrada i viscuda pels militants.

- La segona nota de l'A.C. és la secularitat. Això vol dir que el protagonisme l'han de tenir els laics. Ells han de presidir aquestes associacions. Ells han de realitzar l'anàlisi de la realitat. Ells han d'optar per una metodologia. El consiliari hi té un paper molt important d'il·luminació, d'animació, de fer costat, de donar testimoni de vida... Ha d'ajudar que els qui formen el moviment tinguin una vida cristiana autèntica: amb oració, amb vida sacramental (eucaristia, penitència, etc.). Tot això és veritat. Però, a l'hora d'organitzar i d'actuar, els consiliaris han de tenir-hi un discret segon lloc. Si són capellans, actuen com a delegats del bisbe en virtut del seu ministeri i nomenament. I, si són laics, també actuen com a enviats pel bisbe per a aquesta acció més espiritual i animadora.

- Després hi ha l'aspecte de la federació. Abans es parlava de la unitat orgànica que ha d'estructurar l'A. C. com un cos: entre els moviments especialitzats i l'A. C. general.

En definitiva, cal que tingui una bona organització, perquè es manifesti ben clarament la unitat i la comunió de l'Església de Crist i resulti més eficaç el seu apostolat.

- Finalment, l'última nota que té l'A.C. és la direcció superior del bisbe. De fet totes les associacions de fidels, creades, erigides o reconegudes a la diòcesi la tenen. Però especialment l'A.C. perquè participa plenament de la missió evangelitzadora de l'Església diocesana. D'això abans se'n deia el "mandat", que volia dir quelcom de semblant a quan s'envia un capellà a presidir una parròquia. Allà ell és el representant del bisbe, en totes les funcions ministerials i pastorals.

9. I la diòcesi, què ofereix a l'A.C. per ajudar-la a consolidar-se?

Primer de tot el recolzament del bisbe i del Consell Episcopal amb l'esperança de poder fer un dia - quan la cosa estigui madura- com han fet a Lleida. Abans, però, caldrà escalfar una mica més l'ambient, procurant fer una tasca educativa en el Consell Presbiteral i Pastoral, en les reunions arxiprestals, etc. El FULL Diocesà també ens hi hauria d'ajudar.

Des d'un altre angle, em sembla que Institut Superior de Ciències Religioses -directament o a través dels centres dependents d'ell- podrà ajudar-nos en el camp de la formació dels militants i de les persones interessades.

Des del punt de vista pressupostari, ja sabeu que el bisbat, des de fa uns quants anys, col·labora, dintre d'una pobresa compartida, al sosteniment de l'apostolat seglar. Finalment, també ens comprometem a intentar atendre, en el grau possible,

les necessitats més urgents de la Delegació d'Apostolat Seglar a l'hora de fer els nomenaments dels preveres. Dic "intentar" perquè moltes vegades el que podem

fer en aquest àmbit dista molt del que nosaltres voldríem fer i tot sovint no som nosaltres, sinó les circumstàncies, les que imposen la seva força.

Per acabar, un prec. Convé que ens feu suggeriments, amb temps per a poder-los prendre en consideració. Això ho dic principalment al delegat de l'Apostolat Seglar que sempre tindrà més possibilitats de parlar amb el Bisbe i amb el Consell Episcopal. El dret a demanar ningú no us el pot negar i puc assegurar-vos que, dintre de les nostres possibilitats, sempre serà un goig de poder correspondre generosament a les vostres peticions raonables.